

EL DR. RAMON TRIAS I RUBIES, UN PRESIDENT EXEMPLAR DEL COL·LEGI OFICIAL DE METGES DE BARCELONA

BRUGUERA i CORTADA, Miquel

RESUM: Referència a l'ampli període en que el Dr. Ramon Trias i Rubies va exercir la presidència del COMB, durant 12 anys. Substituí al Dr. Carles Pijoan de Beristain i el seguí un altre llarg període amb el Dr. Miquel Bruguera i Cortada. Implantació d'una forma d'assegurança civil que va resoldre situacions difícil. Problemes amb l'Organització Mèdica Col·legial, amb enfrontaments durs i acord final. Candidatura fallida a la presidència del Col·legi Nacional de Metges d'Espanya.

PARAULES CLAU: COMB. Ramon Trias. Miquel Bruguera. Assegurança de responsabilitat civil. Problemes amb l'OMC.

RESUM: Referencia al amplio período en que el Dr. Ramon Trias i Rubies ejerció la presidencia del COMB, durante 12 años . Substituyó al Dr. Carles Pijoan de Beristain i le sucedió otro largo período con el Dr. Miquel Bruguera i Cortada. Implantación de una forma seguro de responsabilidad civil que ayudó a resolver situaciones complejas. Problemas con la Organización Médica Colegial, amb enfrontaments duros y acuerdo final. Candidatura fallida a la presidencia de la OMC.d

PALABRAS CLAVE: COMB. Ramon Trias. Miquel Bruguera. Seguro de responsabilidad civil. Problemas con la OMC.

La història del doctor Ramon Trias i Rubiés en relació amb el Col·legi de Metges de Barcelona comença el 8 d'abril de 1976, quan va ser elegit per formar part de la junta presidida pel doctor Carles Pijoan (1976-1982) (1). En aquelles eleccions s'havien presentat cinc candidatures, encapçalades per metges destacats, com el cirurgià Miquel Molins Benedetti, el ginecòleg Manuel Carreras Roca, el catedràtic de Ginecologia, Victor Conill, l'apòstol del cooperativisme mèdic, el Dr. Josep Espriu Castelló, i l'esmentat Carles Pijoan. Van ser unes eleccions renyides i la candidatura del doctor Pijoan va ser la que va tenir més vots. El Dr. Ramón Trias era llavors un cirurgià destacat. Fill del professor Joaquim Trias i Pujol i deixeble del Dr. Joan Puig Sureda, era professor titular de cirurgia de la Universitat Autònoma de Barcelona i responsable de la cirurgia digestiva de l'Hospital de Sant Pau, on tenia un gran prestigi per ser pioner en la cirurgia de la hipertensió portal.

La junta presidida pel Dr. Pijoan, en la que el doctor Ramón Trias era el vocal d'exercici lliure, estava composta per metges amb força prestigi professional. Va fer una feina de catalanització del Col·legi de Metges de Barcelona molt notable. Aquesta junta va tenir una projecció social i dins de la professió considerable, ja que membres molt destacats, com els Drs. Ramon Espasa i Nolasc Acarín, van tenir un paper determinant en la confecció del mapa sanitari de Catalunya.

L'aplicació d'aquest mapa es va fer durant l'època en que el doctor Josep Laporte fou conseller de Sanitat del primer govern del president Pujol . Un membre de la junta de Carles Pijoan, el Dr. Xavier Trias, anys més tard conseller de Sanitat, va passar de la junta del Col·legi de Metges a la Conselleria de Sanitat i va participar activament en la implementació del mapa sanitari.

L'any 1982, acabat el mandat de la junta del doctor Pijoan, hi tornen a haver eleccions al Col·legi de Metges. En aquella contesa electoral hi havia dues candidatures en joc: la que presidia el doctor Mirada, el vicepresident de la junta anterior, i la encapçalada pel doctor Ramón Trias. El doctor Trias, que va guanyar per una majoria considerable, va ser reelegit pels dos mandats següents. Per tant, l'any 1982 Trias iniciava un mandat de 12 anys (2).

Quan el doctor Trias va entrar al Col·legi de Metges com a president es va trobar un col·legi que avui es podria considerar poc modern. Tenia totes les coses que tenien tots els col·legis professionals, però res d'específic. Barcelona tenia el registre col·legial, una secció administrativa on es dipositaven els diners dels col·legiats que volien un lloc segur per guardar tot o part del seu capital i un equip de funcionaris de la *Organización Médica Colegial* que s'ocupaven del dia a dia. A més, hi havia una cooperativa de consum, una comissió deontològica i un centre d'estudis. Els temes de responsabilitat professional els gestionava una companyia d'assegurances, *Central de Seguros* que tenia la política d'evitar que els metges haguessin d'anar a judici. Per tant, la norma era arribar a acords extrajudicials amb els reclamants, amb el consegüent pagament d'una indemnització, sense tenir en compte de si el metge tenia o no alguna responsabilitat. La junta del doctor Trias, de la qual jo formava part com a vicesecretari el primer any, com a secretari 3 anys (1983-1986) i com a vicepresident 8 anys més (1986-1994), va considerar que aquesta política era totalment inadequada i a més afavoria la inflació de la pòlissa, ja que estimulava que es presentessin més reclamacions contra metges. Tots els que reclamaven acabaven cobrant una indemnització.

La junta del Dr. Trias va trencar l'acord amb *Central de Seguros* i va contractar una pòlissa nova, col·lectiva, amb una altra companyia, *Winterthur*, que acceptava que tinguéssim un model específic i propi, que es va anomenar "model català de responsabilitat civil", en què hi participaven els quatre col·legis oficials de metges de Catalunya i el Servei Català de la Salut (3). Es va crear una comissió de seguiment, amb participació de totes les parts, amb caràcter executiu, en la qual es prenen les decisions de si en cada cas concret de reclamació per responsabilitat civil s'anava a judici, quan es tenia la convicció que el metge havia actuat correctament segons *lex artis*, o bé es tractava d'arribar a un acord extrajudicial, en cas que ens semblés que el reclamant tenia raó. La confiança en aquest model estava, en gran part, basada en què hi havia metges legistes involucrats i advocats especialitzats en dret sanitari, que ajudaven a la presa de decisions. Aquest model encara existeix ara i es considera una fórmula molt encertada de defensar els metges en temes de responsabilitat civil. L'experiència adquirida per Trias en el camp de la responsabilitat professional li va permetre elaborar el Discurs d'entrada a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya l'any 2002 (4).

Una de les iniciatives de més pes de la junta del doctor Trias va ser la substitució dels funcionaris del Col·legi de Metges per gerents professionalitzats i treballadors amb contracte laboral, respectivament. Un dels primers gerents va ser el senyor Josep Caminal, que després ha tingut una vida pública molt notable. Una de les seves contribucions va ser impulsar la creació d'una revista de molt nivell cultural, *Metge i societat*, de la qual malauradament van sortir pocs números, però que va ser un instrument de projecció social molt considerable per al Col·legi de Metges de Barcelona.

Un dels successors de Josep Caminal va ser Josep Servat, advocat que provenia de l'Administració, on havia estat secretari general de la Conselleria d'Economia i Finances (1987) i de la Conselleria de Sanitat (1988-1990), el gerent que ha estat més temps al capdavant del col·legi i que malauradament morí molt jove. Va entrar al Col·legi com a cap de l'assessoria jurídica. Després va exercir la funció de conseller delegat, i va donar un impuls molt considerable a tot el funcionament del col·legi. Durant el mandat del doctor Trias es va crear un Gabinet de Mitjans de Comunicació, indispensable per a la projecció de les iniciatives de la junta entre els col·legiats, del que es va encarregar amb encert el periodista Jesús Calvo, es va dinamitzar el Centre d'Estudis Col·legials, que va dirigir el doctor Helios Pardell, i es va crear un conjunt d'empreses orientades al servei dels metges que tenien una gestió professionalitzada, els beneficis de les quals repercutien en els metges, i això permetia evitar els augments de les quotes col·legials.

Una altra iniciativa de la junta del doctor Trias va ser crear un Gabinet d'assegurança lliure, dirigit pels doctors Alfons Malet i Tomás Serrano, que tenia com a responsabilitat negociar els horaris dels metges que treballaven en mútues. La seva gestió va determinar un increment progressiu dels honoraris dels metges.

Una altra iniciativa de gran pes va ser la dinamització de la comissió deontològica, responsable d'examinar les denúncies contra metges per raons d'ètica social, que va culminar amb la revisió del codi deontològic, que es va fer entre l'any 1978 i 1991.

Una iniciativa important de les juntes presidides pel doctor Trias va ser l'encàrrec d'estudis sociològics de la professió, de manera que poguéssim tenir un coneixement més objectiu de com era la professió mèdica, les característiques dels professionals i de la seva praxi mèdica, així com estudis sobre el funcionament de la política de Responsabilitat Professional del Col·legi, basada en el nombre de reclamacions contra metges, les característiques dels metges reclamats, els resultats dels judicis contra metges, per tal d'ajustar millor aquesta política i establir limitacions de la cobertura de la pòlissa.

Un aspecte destacada del doctor Trias en el seu exercici de la presidència del Col·legi de Metges de Barcelona va ser la defensa del Col·legi de Barcelona i, per extensió, dels altres col·legis catalans, l'autonomia dels quals era fortament atacada per les polítiques centralistes de la *Organización Médica Colegial* (OMC). La demanda del Col·legi de Barcelona era que a l'Assemblea de Presidents, el màxim òrgan de la OMC, s'implantés el vot proporcional en funció del nombre

de col·legiats de cada Col·legi. Pagàvem molt en forma de quotes, però influíem molt poc. Veient que amb el diàleg no es podia contrarestar la hostilitat contra el Col·legi de Barcelona que es manifestava en les assemblees de presidents de l'OMC, el doctor Trias va decidir presentar-se com a candidat a la presidència de la OMC a les eleccions que es van celebrar el febrer de l'any 1989, arran de la dimissió del llavors president de la OMC, el metge alacantí Ricardo Ferrer per un escàndol de pisos propietat de la OMC (5). Malauradament no va guanyar i va ser derrotat per una diferència modesta per l'altre candidat que es presentava, el Dr. Alberto Berguer (6). En conseqüència, el projecte de reformar l'OMC des del Col·legi de Barcelona no va ser possible, i els conflictes que històricament s'havien anat mantenint entre Barcelona i la OMC, sobretot el de la retenció de les quotes dels metges del Col·legi de Barcelona que s'havien de transferir a l'OMC, es van resoldre, només en part, a través d'un acord que va patrocinar el president del *Consejo General de la Abogacía*, el notari reusenc Antoni Pedrol Rius.

La gestió del doctor Ramon Trias com a president del Col·legi de Metges de Barcelona no va ser còmoda. A més del conflicte amb l'OMC, durant el seu mandat es va produir un conflicte greu amb la companyia d'assegurances ASISA, que era la que pagava pitjor els metges. La pressió que es va exercir des del Col·legi de Metges perquè ASISA pagués per visita unes quantitats raonables no va prosperar, i això va determinar que el Dr. Trias, per fer pressió i exigir un canvi de polítiques retributives a aquesta companyia, demanés als metges catalans que estaven treballant per ASISA que es retiressin de la companyia (7). Aquest conflicte va desembocar en denúncies judicials contra el Col·legi de Metges de Barcelona. Això prova que el doctor Trias va exercir el càrrec de president del Col·legi de Metges sense temor, i va plantar cara a qui ell i la junta interpretaven que no responia a les necessitats dels metges. Un exemple d'aquesta actitud enèrgica del Dr. Trias en defensa dels metges es va produir quan es va detenir un metge que va arribar emmanillat a la presó segons mostraven les fotos als diaris, perquè se l'acusava d'haver signat el certificat de defunció, sense haver-la examinada, d'una senyora gran que estava en una residència, i que presentava signes de desnutrició. Es va interpretar que això era una falta de responsabilitat mèdica, i aquest metge va ser empresonat. El doctor Trias va saltar en contra d'aquesta decisió judicial i va fer una crida a la corporació mèdica de Barcelona, advertint-los que no signessin certificats de defunció sense autòpsia. Evidentment, el jutge, abans d'haver d'arribar a una situació tan conflictiva, va cedir a la demanda del Col·legi de Metges de Barcelona de que aquest metge fos exonerat de culpa.

El doctor Ramo Trias va exercir de president del Col·legi de Metges fins a l'any 1994. Va fer una gestió valorada per tothom, l'Informe anual de 1993 recollia totes les opinions favorables de la gent que havia conviscut amb ell. Va crear uns serveis col·legials que no existien abans, va afavorir la projecció social del Col·legi de Metges, va eliminar les tensions entre els professionals, de manera que el col·legi es va convertir en la casa de tothom, i va poder acreditar una defensa tenaç dels metges i dels seus interessos. Pels mèrits de la seva gestió al

front del Col·legi de Metges de Barcelona se li va concedir la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya

Tot això va fer que quan es va col·locar el quadre del doctor Trias a la galeria de presidents del Col·legi de Metges tothom manifestés que era un acte d'homenatge merescut a aquest gran president col·legial.

NOTES

1. La Vanguardia, 28 de mayo de 1992.
2. El País, 23 de febrero de 1990
3. JANO, 1993; vol XLIV, nº 1039, p. 18
4. Ramón Trias Rubiés. Reflexions sobre la gestió de la responsabilitat professional i l'error mèdic. Discurs d'entrada a la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, Barcelona 15 desembre 2002.
5. El País, 20 de enero de 1989
6. La Vanguardia, 23 de febrero de 1989.
7. La Vanguardia, 30 agosto de 1990.

Dr. Ramon Trias i Rubies

Discurs d'ingrés: "Reflexions sobre la gestió de la responsabilitat professional i l'error mèdic"

Dues notes de premsa recollint resultats electorals.

EL PAIS
SANIDAD
Nueva victoria conservadora en el Colegio de Médicos de Barcelona

21 FEB 1990

Ancorado en Colegio médicos CDC Ramón Trias Rubies Médicos Personal sanitario Elecciones Partidos políticos Sanidad Salud Política

Ramón Trias Rubies, cirujano de 63 años, logró ayer su segunda reelección como presidente del Colegio de Médicos de Barcelona. Con más de la mitad de los votos escrutados, su candidatura, próxima a Convergencia Democrática de Catalunya (CDC) -el partido de Jordi Pujol, obtuvo un 47% de los votos emitidos, frente al 27% logrado por la candidata progresista, la dermatóloga Caterina Mieras, de 42 años, el 25% de Antoni Alberdi, que encabezaba la opción más conservadora. El escrutinio, aún provisional, señala que 7.513 de los 16.976 colegiados emitieron ayer su voto, lo que da un índice de participación del 39,50%.

La candidatura de Trias ha utilizado todos los resortes a su alcance para contrarrestar la pérdida de votos a favor de Alberdi, incluida la sectorial de sanidad de CDC y su influencia en el Departamento de Sanidad, donde se veía con preocupación que el gobierno del Colegio pudiera cambiar de manos.

LA VANGUARDIA

SÁBADO, 24 FEBRERO 1990

Ramon Trias, a la izquierda, presidente por tercera vez consecutiva

22 LA VANGUARDIA **Sociedad**

JUEVES, 23 FEBRERO 1990

SANIDAD

Alberto Berguer gana a Ramon Trias por estrecho margen la presidencia de la Organización Médica

Madrid (Reducción). — El doctor Alberto Berguer fue elegido ayer presidente de la Organización Médica Colegial (OMC), cargo que desempeñará durante los próximos quince meses. Esta elección pone punto final a una crisis que se inició en la OMC el pasado 19 de diciembre, cuando el doctor Ricardo Ferré —anterior presidente— fue obligado a presentar su dimisión al estar relacionado con el escándalo de la adjudicación de unos pases propiedad de Previsión Sanitaria Nacional, la mutua de los médicos. Desde entonces, Alberto Berguer ocupaba la presidencia en funciones de la OMC.

Alberto Berguer, que obtuvo 26 votos, se enfrentó en estas elecciones al presidente del Colegio de Médicos de Barcelona, Ramon Trias Rubies, quien consiguió 21 votos, y el doctor Bonifacio Puga, que no tuvo ninguno. El cuerpo electoral estaba formado por los 22 presidentes de Colegio Médicos de España, tres de los cuales optaron por el voto en blanco, uno anuló la papeleta y el Colegio de Ciencias no envió a su representante.

Alberto Berguer (izquierda) recibe la felicitación de su principal contrincante, Ramon Trias

Reunió de negociació entre el Dr. Trias i el president de la OMC i el Senyor Antoni Pedrol Rius, advocat